

Откъс от романа „Свидетели на небеса“

от стр. 13

Направиха опелото след осем дни, на него липсваше тяло както е редно, но в същия ден един офицер дойде у дома им точно преди да тръгнат за църквата, и донесе сабя със златна гръжка, за нея Галинка беше слушала как лично Царят я връчил в ръцете на брата заради храбростта му още преди войната. Всички много се развълнуваха и майка ѝ каза, Виждате ли, нищо не е случайно!, и покани офицера на опелото. Офицерът нямаше око, нямаше и превръзка на окото, но не беше страшен, а тъжен, приятели на брата заръчали да предаде сабята, той лично не го познавал и не можел да каже как точно е убит, но разбира се, ще дойде на опелото, защото други убити познавал. Така всички заедно тръгнаха към църквата и там, върху масата, вместо тялото сложиха сабята. Свещеникът закади и *Вечная память* се възнесе към свода на църквата, златната гръжка светна в светлината на свещта върху масата и напълно замени тялото. Всички без баща ѝ плакаха, дори и светците, които гледаха от иконите и стените, Галинка видя това съвсем уверено и надушата ѝ стана радостно, защото братът е и опят, и оплакан. Когато се прибраха, баща ѝ очаква сабята на стената до собствените оръжия, с които някога се е бил в далечна земя, негова Родина, и едва тогава най-сетне и той заплака.

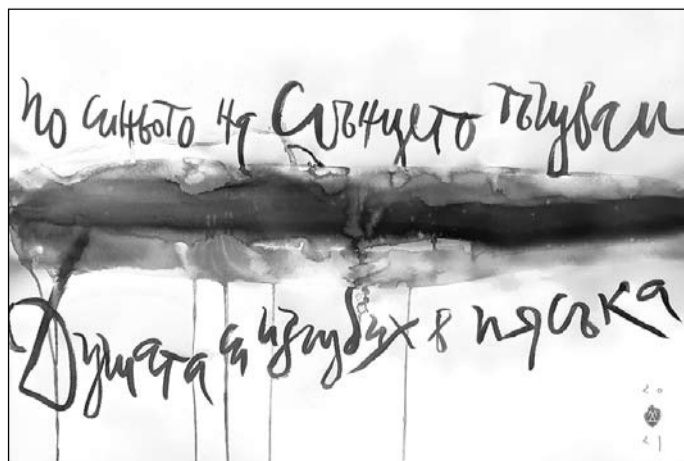
Войните свършват, защото са обичайни, беше каза майка ѝ, тази обаче се оказа толкова обичайна, че съвсем се сля с живота и отказа да свърши. Годините бяха изпълнили едната ръка на Галинка, пълзяха по пръстите на другата и тя вече едва си спомняше времето, когато сутрин седеше пред чугуената печка да гледа как млякото се надига под гъстия похлупак в очакване на блини. В обичайното на живота тръгна на училище и сутрин нямаше време да седи до печката, в обичайното на живота се научи да чете и вечер, пред огъня на камината, не Машошуша ѝ четеше жития на светците вместо приказки, а тя сама прехвърляше страница след страница, защото да четеш се оказа най-утешително и книгите напълно заместваха блините. Машошуша ѝ предлагаше и приказки, но Галинка предпочиташе книгата с истински истории за особените хора, които на картинките стискаха в ръцете си кръст, някои само светци, други светци-мъченици, защото им режеха главите, горяха ги на клади, измъчваха ги, а после Господ ги прибираще веднага при себе си. Тази книга с истински истории беше много дебела и ръцете ѝ едва я удържаха, с черни корици и везана със злато по краищата, вътре с рисунки, а на първата страница с красиви ръкописни букви пишеше *притежание на Филарет Дроздов, архиепископ Московски*, поради което майка ѝ всеки път я предупреждаваше да внимава, Внимавай Галинка, това е Чети-Минейт на твоя прапрапра вуйчо, той също е станал светец при Господа, само още не е включен в книгата, но ще бъде. Казвайки това с едни и същи думи, сякаш искаше Галинка много ясно да ги запомни, Машошуша посочваше и портрета над пианото в дневната, на него беше изобразен монах, седнал на кушетка до масичка, върху масичката мастилница, в мастилницата перо, а в ръцете му същата книга. Галинка гледаше книгата в ръцете си, книгата в неговите ръце, и се убеждаваше – същата е. Това, че е станал светец при Господа, беше поразително и озадачаващо, защото дружите светци от книгата бяха икони и тя не можеше да си представи, че някога не са били, този обаче, нейният пра-пра-вуйчо е станал, значи светец се става, не се раждаш необикновен, може да станеш необикновен като в житията... Галинка се оплътваше в тези си мисли и може би не ѝ беше съвсем ясно, но виждаше как Машошуша често се моли пред него, въпреки че беше портрет, не икона, говори му, значи той сигурно ѝ е отговарял тайно, иначе защо да го прави. Когато Галинка го гледаше, той ѝ се усмихваше, усмихваше се и на майка ѝ, когато сядаше да свири, Галинка несъмнено виждаше усмивката и я намираще за съвсем естествена, след като са от една кръв, роднини пра-пра през времето, а той, щом е светец още невписан в книгата, е жив на небето и не е странно, че се усмихва. Затова когато вечер майка ѝ запалеше бронзовите свещници, прикрепени на предния капак на пианото, и щом разтвореше нотите върху пюпитъра, Галинка сядаше зад нея, но вместо в ръцете ѝ, гледаше Владиката и дебнеше усмивката му. Никога не оставаше излъгана. За жалост, майка ѝ рядко свиреше поради тежестта в душата, Тежко ми е, казваше, и ставаше от пианото едва-що започнала, музиката не притежаваше достатъчна сила, за да повдигне тежестта. Душата на баща ѝ също тежеше, и той казваше Тежко ми е, защото от втория син твърде рядко идваха вестии, а понякога и никак не идваха с месеци, той се беше в Кавказ наред планините, което освен далеч, беше и високо,

и бащата с нищо не можеше да му помогне, затова Машошуша често го съветваше, Не се чувствай виновен, Владимир, Владимир обаче се чувстваше виновен, че вече не е войник, защото ако наистина си войник, оставаш такъв до края на живота си, казваше, като свещеник, казваше, не неговите войни бяха свършили и как така войник без война, особено когато войната бушува?, и за да облекчи тежестта на душата, когато Галинка и Машошуша отиваха в неделя в Църквата, той взимаше един голям скицик, кутия с въглени и излизаше някъде вън да рисува гървета, понякога и езера. После ги показваше на Галинка и Машошуша и питаше харесват ли ви?, те гледаха и виждаха, че гърветата винаги са черни поради въглена, езерата приличат повече на блата, значи тежкото не е олекнало, но и двете в един глас отговаряха, Да. С времето обаче тежестта на душите също ставаше обичайна без надежда за разсейване, всичко се превръщаше в обичайно, особено за Галинка, която друго, освен войната, вече не знаеше. Всеки ден се споменаваха някой като брата убит, всеки ден се споменаваха далечни места, където някой се бие и още не е убит, всеки ден майка ѝ започваше молитвите си с Боже, Царя запази, защото войната съвсем се е закучила и не се вижда изобавление, а навярно само Царят може да я спре, предполагаше Галинка. Всичко това се превръщаше в обичайно, а най-обичайно от всичко течеше времето и неусетно минаха три години, откакто Галинка седеше до чугуената печка, за да гледа как млякото постепенно се надига в очакване на блини. Така наред обичайното се промени и Градът, неусетно и същевременно неузнаваемо. Сгради опустяваха, магазини затваряха, улиците ту се изпълваха с много народ, ту обезлюдяваха, и се носеше тътен сякаш градът също има душа, на която е много тежко, тежкото се превръща в мъка и избива в повърхността. Като изпод земята изникваха странни хора със сиви лица, пришълци с шинели, валенки, калпаци, винтовки, такива преди Галинка не беше виждала, и бродеха мъже, на които части от тялото липсваха. Особено в неделя след Литургия цяла тълпа такива мъже във военни шинели обикаляше около църквата на светеца Василий от Кесария, където с майка ѝ се черкуваха, не влазаха вътре, джигеха се бавно като на парад, а навярно и не можеха по-бързо с патериците си, някои ги носеха на ръце, защото нямаше върху какво да стъпят. После тръбяха по „Тверская-Ямская“ до Трумфалната арка, точно по техния път към дома, и с Машошуша по неволя вървяха до тях, други също ги следваха поради пътя си или нарочно, жени с воалетки, до тях обвързани с кърпи баби, мъже с азнешки калпаци, до тях просяци, всичко се смесваше, поради което майка ѝ стискаше силно ръката ѝ да не се изгубят, а сивата тълпа ги притискаше и във въздуха се носеха викове, примесени със заклинания и думи на мъка, Помазаника Божия, Царя с его народом спасите! Се, оставляется дом ваш пусть! грядет антихрист, грядет антихрист, грядет антихрист, и защото това звучеше страшно, майка ѝ още по-силно стискаше ръката ѝ, привеждаше се и шепнеше в ухото ѝ, не ги слушай, Галинка, не ги слушай, като чуеш това, казвай *Молитвами Богородицы и всех Святых, Господи Иисусе Христе, помилуй нас...* и Галинка повтаряше *Молитвами Богородицы и всех Святых, Господи Иисусе Христе, помилуй нас*, но същевременно разбираше, че „не ги слушай“ означава единствено „не се плаши“, и внимателно слушаше, защото вечер, докато тя четеше край камината книгата за своите светци, баща ѝ и майка ѝ, също край камината, четяха друга книга, тихо, шепнешком, заедно, и тя беше *онази* книга, която им даде свещеникът от „Страстная“. Галинка имаше очи да гледа, неведнъж беше прочитала тайно заглавието, и книгата се наричаше точно така, „Близ грядущий антихрист и царство дьявола на земле“, а щом свещеникът я е дал, значи е истинска истина. И признаците за идването на *онзи* беше чувала в шепотите им, Галинка имаше уши да слуша, и знаеше, че когато *оня* дойде, изобилие от мъки ще последва, значи изобилие от мъченици. Затова, когато веднъж забеляза в тълпата от

сиви шинели един войник без лице, и си спомни, че е виждала такъв обезобразен светец на картинка, реши да си изясни въпроса докрай и попита майка си, Този там мъченик ли е?, тези без крака мъченици ли са?, а Машошуша, за да бъде точна, отвърна, Почти, не съвсем. Галинка сама си обясни „почти“ с това, че Господ още не ги е взел, и въпреки че са се намъчили, още се мъчат, а *оня* иде, но още не е дошъл. *Оня* обаче не можеше да си представи, въпреки че се опитваше, не го беше виждала на картинка, дявол беше виждала, но *оня* не беше точно *той*, дяволът и тъй си го има, няма защо да *иде*, тъй че най-злото зло си оставаше безобразно. За беда обаче, и може би именно поради тази си безобразност, то проникваше незабележимо, за да произведе в незабележимото съвсем забележими неща, и в обичайното изтичане на времето настъпиха и дни, когато с майка ѝ се наложи да пропускат Литургията в неделя, или ако отидеха, бързаха веднага да се приберат, като избират малки улчички, защото Москва настръхваше, ставаше все по-опасна, и наред с мъчениците се появяваха огромни тълпи мъже и жени, които викаха, вееха знамена, размахваха пушки, трябваше конната гвардия да ги разгонва, за да не стане беля. Градът се стържеше като млякото в тенджерата и като че всеки миг се готвеше да кипне. Баща ѝ ходеше умислен, все по-трудно намираще картофи и хляб, понякога зеле, все по-неразличими от въглена се получаваша гърветата и езерата, а майка ѝ все по-горещо се молеше, но въпреки горещите молитви войната отказваше да спре, само се трансформираше.

Послание на Апостол Павел към Коринтяни, Маргарита Дончева

Рисушка Маргарита Дончева